

Filmová vesnice z hlíny

AIT BENHADDOU V MAROKU

Věže hliněných domů se vypínají k nebi, pískovou až červenou barvu zdí – to podle toho, kde právě stojí slunce – dokreslují zelené koruny palm. Z dálky připomíná tahle vesnice perníkový betlém. Hollywoodští filmaři by jen těžko hledali lepší kulisy. Už dávno je našli tady.

Marockou vesnici zná skoro každý, aniž by o tom věděl. Stačí se dívat na filmy. Viděli jste snímky Lawrence z Arábie, Poslední pokušení Krista, Kundun, Mumie, anebo v poslední době třeba Gladiátor či Alexandr Veliký? Pak jste viděli i živé kulisy Ait Benhaddou. Co na tom, že jednou sloužily jako dějiště starého Izraele, jindy Tibetu nebo Egypta. Neobyčejná architektura pouštního města je tak přitažlivá a unikátní, že může hrát hlavní roli prakticky v jakémkoliv filmu. Natočilo se jich tu víc než dvacet, a to mluvíme pouze o hollywoodské produkci.

Ksar – opevněné domy

Terminologicky správně se Ait Benhaddou označuje jako *ksar* – skupina hliněných opevněných domů (*kasba*) s vysokými zdmi. Takové osídlení je typické pro území na okrajích Sahary.

Informace

Ait Benhaddou se nachází 32 km severozápadně od města Ouarzazate, metropole marockého filmového průmyslu. Do vesnice jezdí občas i autobusy, ale lepší je jet hromadným sběrným taxíkem (20 dirhamů = asi 50 Kč). Přímo v Ait Benhaddou je několik hotýlků, kde lze slušně přespat, a restaurací, kde lze pojiť. Protože jste v Maroku, nutno počítat s tím, že turisté jsou zde hlavním zdrojem obživy. Jednoduše řečeno: žádná služba (ani ukázaná cesta) zde není zadarmo.

FOTO: ARCHIV

Domy jsou natěsnané jeden vedle druhého. Kvůli lepší obraně před útoky nájezdníků opatřili stavitelé domy v rozích strážními věžemi. Byl se v jižním Maroku lze setkat s ksary běžně, Ait Benhaddou představuje jeden z nejkrásnějších. Proto byla vesnička v provincii Ouarzazate zařazena v roce 1987 na seznam světového dědictví UNESCO.

Domy se vyznačují neobvyklým geometrickým uspořádáním z hliněných nepálených cihel v kosých úhlech a klikatých sestavách. Každou z věží zdobí ornamenty, stejně jako vrcholo-

vé hradby. Zdobení se však odehrává až právě v horních partiích domů několik metrů nad zemí, dole jsou zdi převážně

holé. Malá okénka se podobají spíše střílnám, jako takové ostatně při ohrožení mohly i sloužit. Vstupy do pevností mají tvar cik cak – rovněž z obranných důvodů. Jednotlivé domy propojuje labyrint spleťových a úzkých uliček.

Kde stavěly karavany

Ait Benhaddou se rozkládá na jižním úpatí Atlasu, kde krajina pomalu přechází v hamadu, kamenitou předstíň Sahary. Z jedné strany chrání město řečiště, z druhé strany domy špl-

hají do skal, které jim kryjí záda. Osada byla založena v 11. století. Sloužila jako hlavní zastávka pro velbloudí karavany na dlouhé pouti přes nekonečnou saharskou pouštinu, na jih vozily sůl, zpátky se vracely se zlatem a slonovinou.

V roce 1977 vesnice chátrala. Filmaři tu ale chtěli natáčet Ježíše Nazaretského, a tak se fasády restaurovaly. Zájem začaly mít další štáby, marocká vláda si uvědomila nutnost obnovy a ochrany místa.

Hodně lidí se z vesnice odstěhovalo, přesto však sedm set jich zůstává za vysokými hliněnými zdmi. Ovšem ani za slavných časů dob minulých zde nežily tisíce lidí, vždy spíše stovky.

Zdánlivě jsou hlavními „obyvateli“ Ait Benhaddou turisté. Ročně jich zavítá 130 tisíc. ■

ADÉLA POLÁKOVÁ